



داریوش بزرگ

مهر ماه خورشیدی، سالروز شاه شدن داریوش بزرگ

نویسنده: شمشاد امیری خراسانی
انتشار: ۹ مهر ۱۳۹۴ ۴۰ دقیقه مطالعه



چکیده مقاله

داریوش بزرگ داریوش هخامنشی پسر ویشتاسپ از بزرگان پارس در نخستین روز از جشنهای مهرگان (پس از تطبیق با تقویم میلادی؛ دوم اکتبر) در سال ۵۲۲ پیش از میلاد، شاه ایران شد. در دوران حکومت ۳۶ ساله داریوش بزرگ، قلمرو ایران از دره سند (Indus) تا سواحل لیبی در افریقا، و از شمال دریای مرمره (Thrace در اروپا) تا کوههای پامیر در آسیا شامل همه خاورمیانه امروز، آسیای میانه، قسمتی از آسیای جنوبی، قفقاز، مصر و قسمتی از سودان بود که به استانهای متعدد (ساتراپی) تقسیم شده و مستقیماً زیر نظر حکومت مرکزی و بر پایه



داریوش بزرگ

داریوش هخامنشی پسر ویشتاسپ از بزرگان پارس در نخستین روز از جشنهای مهرگان (پس از تطبیق با تقویم میلادی؛ دوم اکتبر) در سال ۵۲۲ پیش از میلاد، شاه ایران شد. در دوران حکومت ۳۶ ساله داریوش بزرگ، قلمرو ایران از دره سند (Indus) تا سواحل لیبی در آفریقا، و از شمال دریای مرمره (Thrace در اروپا) تا کوههای پامیر در آسیا شامل همه خاورمیانه امروز، آسیای میانه، قسمتی از آسیای جنوبی، قفقاز، مصر و قسمتی از سودان بود که به استانهای متعدد (ساتراپی) تقسیم شده و مستقیماً زیر نظر حکومت مرکزی و بر پایه قوانین واحد اداره می شدند و به آن قسمت که سه طایفه ایرانی در آن سکونت داشته، دارای نیاکان و فرهنگ مشترک بوده و آیین های نوروز را گرامی داشته و یکسان برگزار کرده اند "ایران زمین" گفته اند(مادها از « ری » به سمت غرب و شمالغربی از جمله کردها و آذری ها، پارسها از منطقه ری به جنوب تاجزایر خلیج فارس و از شرق تا آن سوی هندوکش و انتهای بدخشان، و پارتها در شمال شرقی). مصر ساتراپی ششم ایران بود.

کوروش بنیادگذار کشور ایران بوده است، ولی ناسیونالیسم ایرانی با داریوش بزرگ به دنیا آمده است. کوروش، جهانی فکر می کرد و یک جامعه مشترک المنافع متساوی الحقوق به مرکزیت " ایران زمین " به وجود آورده بود و مداخله در امور داخلی اعضای اتحادیه را روا نمی داشت. داریوش بزرگ در کتیبه هایی که از او باقی مانده اند با ستایش اهورا مزدا (خدا) که زمین و آسمان و بشر و شادی ها را آفریده است، شاهی

خود بر این سرزمین پهناور را که مردان خوب و اسبان خوب (مقصود ارتش خوب) دارد از عنایات او دانسته است و در یکی از کتیبه هایش از اهورا مزدا خواسته است که " ایران زمین " را از آفت دروغ و بلای خشکسالی در امان دارد.

از کارهای مهم داریوش ایجاد آبراهی میان دریای سرخ و رود نیل بود که خلیج فارس را به دریای مدیترانه متصل سازد. کار مهم دیگر او دستور ساختن تخت جمشید بود که شاه نشین ایران زمین باشد (پایتخت اداری ایران شهر شوش بود). ایجاد یک سپاه همیشه آماده در مرکز که تا رسیدن سایر واحدهای ارتش از شهرستانها و نقاط دور دست کشور، بتواند در برابر هر گونه تهاجم ناگهانی ایستادگی کند اقدام مهم دیگر او بود. ضرب سکه زر و سیم، مخصوصا سکه های طلای تقریبا خالص موسوم به دریک - داریک - در سال ۵۱۵ پیش از میلاد ابتکار مهم داریوش اول بود. تاسیس پستخانه، دادگاه، کودکستان و دبستان (منحصر به پسران) و وضع قوانین و تعرفه مالیاتی و ایجاد یک نیروی دریایی در خلیج فارس چند نمونه دیگر از کارهای داریوش بزرگ به شمار می آید. آمریکاییان ۲۳ قرن بعد هنگام تاسیس پستخانه دولتی (فدرال) این کشور همان شعار داریوش را بر سر در آن حک کردند که باد و باران مانع کار چاپارها نخواهد شد. داریوش میان شوش و ساحل مدیترانه نوعی جاده آسفالته کشیده بود که اخیرا قسمتی از آن به دست آمده است. اقدام نظامی بی سابقه داریوش انتقال ۲۴ هزار سوار و پیاده با کشتی از شرق مدیترانه به ساحل آتن در یونان (۸۰۰ کیلومتر مسافت) بود. داریوش که با آتوسا دختر کوروش بزرگ ازدواج کرده بود در سال ۴۸۶ پیش از میلاد درگذشت و پسرش خشایارشا نوه کوروش بر جای او نشست که سیاست پدر را عینا دنبال کرد. داریوش در نقش رستم مدفون شده است. برخی مورخان شاه شدن داریوش را ۱۶ مهر (هشتم اکتبر)، آخرین روز آیین های مهرگان (روز اصلی مهرگان) نوشته اند. در آن زمان مراسم مهرگان شش روز ادامه داشت. آیین های مهر (جشن های مهرگان) پس از نوروز مهمترین اعیاد ملی ایرانیان بوده است. از زمان داریوش بود که مدارس، پس از آیین های مهرگان آغاز بکار کرده اند که این رسم از طریق یونان به سراسر جهان منتقل شده است. گرچه در بعضی کشور به ملاحظات اقلیمی، مدارس چند روز جلوتر آغاز بکار می کنند. هدف اصلی از مدارس در ایران عهد هخامنشی عمدتا تدریس اخلاقیات، تندرستی، سواری و تیراندازی و سرانجام انتخاب مستعدترین کودکان برای خدمت در ارتش بود. به نوشته مورخان رومی (به نقل از یونانیان)، آموزگاران ایرانی در دبستانها به کودکان می آموختند که اقتدار و عظمت وطن و حفظ تمدن آنان بستگی به آن دارد که دوست و متحد باشند و ارتشی شکست ناپذیر داشته باشند.

ارجاع به این مقاله

شمشاد امیری خراسانی، «مهر ماه خورشیدی، سالروز شاه شدن داریوش بزرگ»، پارسیان دژ، ۱۳۹۴.

خواندن مقاله و پیوست های آن در وبسایت پارسیان دژ

نشانی ثابت این نسخه:

<https://parsiandej.ir/articles/1632/pdf/مهر-ماه-خورشیدی-سالروز-شاه-شدن-داریوش.pdf>

آخرین ویرایش مقاله: ۱۲ مرداد ۱۴۰۵